

הרצל חלום שהתגשם

מחזה ובימוי:
גיל צרנוביץ
משחק:
עמיחי פרדו

תפאורה: דני בילינסון תלבושות: שרון פרדו מוזיקה: שי בן יעקב אבזרים: עינת סנדרוביץ

קרטיסים: 03-5111444 שולחה 9

porat-theater.co.il

מדבריו של הרצל:

"אם תרצו - אין זו אגדה. אבל אם לא תרצו, כל מה שסיפרתי לכם הוא אגדה, ויישאר אגדה..."

"חלום ומעשה אינם שונים כל-כך כפי שנוטים לחשוב. כל מעשי בני-האדם בחלום ייסודם ולחלום ישובו."

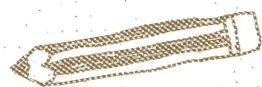
בשנת 1899 אמר הרצל: " משפט דרייפוס עשה אותי ציוני."

"בבאזל יסדתי את מדינת היהודים. לו אמרתי זאת היום בקול, היו הכל צוחקים לי, אולי בעוד חמש שנים, לכל היותר בעוד 50 שנה, יכירו בה הכול."

"אין בן אנוש עשיר או בעל עצמה היכול להעתיק עם שלם ממקום למקום. רק רעיון יכול לעשות זאת. לרעיון המדינה ודאי יש עוצמה כזאת, היהודים חלמו חלום זה משך הגלות הארוכה. הסיסמא עתיקת היומין שלנו היא 'לשנה הבאה בירושלים'. עכשיו עלינו להראות שחלום רחוק זה יתורגם לרעיון בהיר ומזהיר."

"קראתי פעם לציננות אידיאל אין סופי, ואני מאמין באמת כי גם לאחר השגת ארצנו, ארץ ישראל לא תחדל מלהיות אידיאל. כי בציננות כפי שאני מבין אותה, כלולה לא רק השאיפה לכברת ארץ... אלא גם השאיפה לשלמות מוסרית ורוחנית."

ברגע של אמת, מגלה הרצל "סוד" לנורדאו: "האף שלו עצמו - יש לו תכונה מוזרה: מצד אחד ישר הוא לגמרי, אך מן הצד השני - הוא עקום מעט. בעבר, לפני שהתחיל לעסוק בעניין היהודי, היה נוהג להפנות למצלמה את צדו הישר של האף. אך מאז שהתמסר לעניין היהודי - מצטלם הוא דווקא בצדו העקום..."

צוות המחלקה החינוכית מאחל לכם צפייה מהנה!

חיאטרון אורנה פורת לילדים ולנוער: בלפור 30, ת"א, טל': 03-5111444, פקס: 03-5106928
מוזמנים לבקר באתר האינטרנט שלנו: porat-theater.co.il ולהיות חברים שלנו בפייסבוק

באוגוסט 1897 כינס הרצל בבאזל את הקונגרס הציוני הראשון - האספה הלאומית של העם היהודי. בקונגרס זה אושרה תכנית באזל, שלפיה מטרת הציונות היא "להקים בית לאומי עבור העם היהודי בארץ-ישראל, שיהיה מובטח על בסיס משפט העמים", והוקמה ההסתדרות הציונית. הרצל ניהל את דיוני הקונגרס ונבחר לנשיא ההסתדרות הציונית. בכהונה זו שימש עד מותו.
בשנים 1897 - 1901 פעל הרצל להקמת מוסדות שיסייעו בהקמת התוכנית הציונית. ביוזמתו הוקמו "בנק אוצר התיישבות היהודים" ו"הקרן הקיימת לישראל".
באוגוסט 1903, בקונגרס הציוני השישי שהתכנס בבאזל, הציג הרצל את תוכנית אוגנדה, שבה ראה מקלט זמני ליהודים פליטי אירופה המזרחית, בייחוד לאחר פרעות קישינב. התוכנית עוררה חסיסה והתנגדות נמרצת בקונגרס, ואולם הרצל הצליח למנוע את פילוג התנועה, ובישיבת הסיום של הקונגרס הצהיר בעברית:
"אם אשכח ירושלים, תשכח ימיני".

הרצל נפטר בשנת 1904 באוסטריה. באוגוסט 1949 הועברו עצמותיו לירושלים ונטמנו בהר-הרצל, לפי חוק העלאת עצמותיו של הרצל, תחש"ט 1949.

בשנת 2004 נחקק חוק בנימין זאב הרצל. על פי סעיף 1 בחוק זה, מטרתו "להנחיל לדורות את חזונו, מורשתו ופועלו של בנימין זאב הרצל, לציין את זכרו ולהביא לחינוך הדורות הבאים ולעיצוב מדינת ישראל, מוסדותיה, יעדיה ודמותה בהתאם לחזונו הציוני".

לקראת הצפייה

הילדים עומדים לצפות בהצגה שמפגישה אותם באופן חווייתי, קרוב ובלתי אמצעי עם סיפור חייו של אבי התנועה הציונית.

בהצגה הילדים יפגשו את הרצל הילד, הנער, העיתונאי שמגיע לפריס ונוכח בעת משפט דרייפוס, ואת הרצל הבוגר שרואה את חזונו אל מול עיניו ויוצא למסע חיים עיקש להגשמתו. ההתפכחות והתובנות שאירוע משפט דרייפוס משאיר בהרצל, גורמים לו לפעול, ומכאן ועד מותו הצופים הצעירים עוקבים אחרי מאבקו הבלתי מתפשר להקים את התנועה הציונית, ולהגיע להישגים בזירה המדינית הבינלאומית שיובילו להקמת מדינה ליהודים בארץ ישראל.

המחזה שכתב גיל צרנוביץ' יוצר שפה תיאטרלית ייחודית בכך שהוא מאפשר שיתוף ילדים במהלך ההצגה בלי לשבור את הקיר הרביעי, ובלי שהרצל שעומד מולנו מודע להקמת מדינת ישראל. הרצל חי בתקופתו, והילדים הופכים להיות לדמויות המשמעותיות בחייו: אביו, אימו, אשתו, הברון רוטשילד, הקיסר הגרמני ושורה של מנהיגי העולם. ההצגה עשירה בתפאורה, תלבושות, אבזרים ומוזיקה.

כהכנה להצגה אנו מציעים לברר עם התלמידים מה הם יודעים על הדמות מעבר ל"מותג" הרצל.

במסגרת השיחה המקדימה אפשר לשלוח אותם למקורות לברר פרטים בסיסיים: שם מלא, מקום, תקופה הביטויים: קונגרס ציוני, משפט דרייפוס, אוגנדה.

כדאי לשוחח על מצב העם היהודי, והמצב בארץ:

היכן גרים היהודים? מי שולט בארץ ישראל? מה בין ארץ ישראל למדינת ישראל? האם לפני הרצל הייתה הנהגה אחת לעם היהודי? האם הייתה לעם היהודי דרך לקבל החלטות? לדבר מול מנהיגים בעולם בשם כל העם היהודי? האם היה חשבון בנק לאסוף כסף לטובת הגשמת המטרות של העם היהודי? האם הייתה הגדרת מטרות לאומיות משותפות ליהודים?

דרך השאלות האלה אפשר להבין את ייחודו ותפקידו העצום, המהפכני ומרחיק הראות של הרצל בהפיכת היהודים הפזורים על פני כל הגלובוס, לתנועה לאומית השואפת להקים מדינה ריבונית בארץ ישראל. הרצל נפגש עם הסולטאן הטורקי, הקיסר הגרמני ושר המושבות הבריטי - הוא מבין שבלי הסכמה בינלאומית לא תקום מדינה. המפגש שלו באנגליה עם הלורד צ'מברליין, לימים ראש הממשלה הבריטי, ועם הלורד בלפור, לימים שר החוץ הבריטי - הולידו ב-1917 את "הצהרת בלפור", שהיא ההכרה בזכותו של העם היהודי לבית לאומי בארץ ישראל.

לאחר הצפייה

בהצגה הרצל אומר לילדים הצופים: "תפקידכם הוא להמשיך ולממש את החלום". מה האידיאל היום? איזו מדינה הילדים היו רוצים לראות בעוד 10 או 20 שנה? בחינוך? בתרבות? במדע? בחברה הישראלית? ביחסינו עם העולם? מה הם היו כותבים ליהודי שחי באמריקה? מה הם היו כותבים, מציעים או מבקשים מנשיא המדינה? מה הם יכולים לתרום לחלום הגדול? מה הם היו מספרים להרצל על מה שקרה עם החזון שלו?

קורות חייו של הרצל

הרצל נולד בשנת 1860 בבודפשט שבהונגריה והתחנך ברוח "ההשכלה" היהודית גרמנית של תקופתו. בשנת 1878, אחרי מות אוחו פאולינה, עבר עם משפחתו לווינה, ושם סיים לימודי תואר דוקטור במשפטים.

הרצל החל לעסוק בכתיבה. הוא פרסם סיפורים ומחזות וכמה מהם הוצגו באוסטריה ובגרמניה. בשנת 1881 החל לשמש ככתב של העיתון הווינאי החשוב, העיתון החופשי החדש - "Neue Freie Presse" בפריס. כשהאנטישמיות בצרפת החריפה, גברה התעניינותו בשאלת היהודים. עבודתו בסיקור עיתונאי של פרשת דרייפוס בשנים 1894 - 1895 הביאה אותו למסקנה שלבעיית היהודים יש פתרון אחד - יציאת היהודים מארצות מושבם וריכוזם בטריטוריה משלהם, שבה יוכלו לקיים ריבונות עצמאית.

בשנים 1896 - 1898 ניסה הרצל לקבל תמיכה של בעלי הון יהודים - הברון מוריס הירש והברון אדמונד דה רוטשילד - בהקמת מדינה יהודית. הוא גם ניסה לקבל מן האימפריה העות'מאנית זיכיון להתיישבות יהודית בארץ ישראל, ולצורך זה פגש את הסולטן ואת הוואזיר הגדול. בשנת 1898 פגש בירושלים את קיסר גרמניה והציע לו כי היהודים יקבלו עליהם את תיקון מצבה הפיננסי של האימפריה העות'מאנית תמורת ויתורו של הסולטן על שלטונו בארץ-ישראל והסכמתו להקמת מדינה יהודית בלתי תלויה. מאמציו לא נשאו פרי.

